

ACADEMIAE GEORGIAE AVGVSTAE
P R O R E C T O R
A N D R E A S W E B E R

CVM CANCELLARIO ET SENATV.

INAUGVRALIA SACRA

A. D. XVII SEPT. c1793

PIE CELEBRANDA
PIE CELEBRANDA

INDICIT

Disputantur Aristotelea quaedam de Gloria

G O T T I N G A E

TYPIS IO. CHRISTOPH. LVDOLPH. SCHVLTZII ACAD. TYPOGR.

Lit. Graec.

B.

1328/40

ACADEMIAE GEORGIAE AVGVSTAE

PROFECTOR

ANDREAS WEBER

CVM CANCELLARIO ET SENATO

INAVGVRALIA SACRA

A. D. XVII SEPT. 1734

PIE CENSURANDA

INDIOT

Dissertatio: Ruffotica quorundam de Gloria

GOTTINGAE

1734. KUNSTON. EBOLDI. SCHWITZWALD. THOR.

De Gloria interdum disputari inter iuniores ingeniorum cultum capeffentes, vtile non vno nomine esse videtur. Siue enim res est, de qua multa cogitandi ac dicendi quotidie offeratur occasio; operae pretium est mature de ea dispicere, & sententiam animo certam informare: siue in ea inest potentissimum, quo animi humani impellantur, momentum; quid dignius est consideratione eorum, quibus pars aliqua maior minor reipublicae committenda est? Nos in praesens de copia eorum quae dicta sunt de Gloria, quae dici possunt, pauca quaedam delibabimus, in quae vnus itemque alter locus Aristotelis nos deduxit. Non amplius ridiculum nomen est Aristoteles, sed qui tantum certe apud intelligentes auctoritatis habeat, vt de popularium suorum & aequalium sententiis, & moribus, docere vera credatur, vt qui ipsum norit, is velut animam, & ingenium, & sensum communem florentissimae Graeciae videatur tenere. In Gloriae quidem formanda notione, quae non ex facillimis est, videbatur vtilis esse Aristotelea τῆ ἐνδόξε definitio, quo nomine Graeci signabant illud, quod Latina consuetudine *probabile* dicitur: ad verbum autem ἐνδόξον est quasi in opinione & sententia hominum positum: haec enim est δόξα, id quod videtur, sententia, opinio. Hoc igitur suum ἐνδόξον, quod probabile dicunt Latine loquentes, ita finit Aristoteles, vt sit illud, quod videtur

aut omnibus, aut maiori parti, aut sapientibus; & rursus aut iis omnibus, aut plerisque, aut nobiles maxime & claris. Haec transferri ad Gloriam eiusque constituendam notionem, eo maiori iure possunt, quod verborum quaedam cognatio & e communi fonte deriuatio apud Graecos est, a quibus & philosophari & recte loqui didicere ceteri. Hi vno nomine bonam opinionem, & secundum de praestantia alicuius iudicium, & velut splendorem quendam cuiuscunque actionis vel virtutis, oculos ferientem (quin fulgorem ** adeo caelestem, qui praestinguat intuentium oculos;) appellabant. Secundum haec igitur *Gloria* erit eius hominis, eius actionis, quam probant vel vniuersi, vel plures, vel intelligentes ac sapientes, deque horum numero vel omnes, vel plerique, vel qui inter hos ipsos eminent.

*** Si

* Topic. I, 1. Ἐνδόξα τὰ δοχῶντα πᾶσιν, ἢ τοῖς πλείστοις, ἢ τοῖς σοφοῖς, καὶ τοῖς τοῖς ἢ τοῖς πᾶσιν, ἢ τοῖς πλείστοις, ἢ τοῖς μάλιστα γνωρίμοις ἢ ἐνδόξοις. Notari potest ad vim vocis poenitius inspiciendam, τὰς δοχῶντας etiam esse, qui videntur praestare ceteris, quibus adeo δόξα tribuitur, qui sunt ἐνδόξοι, ἐν δόξῃ, in opinione hominum constituti.

** Vt Luc. 2, 9. 1 Cor. 15, 40. 41 &c. Videtur tamen haec ratio, quae latissime patet, sacris scriptoribus propria, e qua illud quoque ortum, quod *gloriam* (*gloire*) pictores vocant depictam coeli aperti & fulgentis vndique imaginem.

*** Si haec indiscreta nimis & vaga videatur, & vix digna illo nomine definitio: meminerimus, illud ipsum non definitionis vitium esse, sed adeo abuti homines nomine Gloriam, hoc est adeo varie ad res diuersissimas signandas illud adhibere, vt non possit vis illius aetioribus limitibus circumscribi. Quam igitur latus hic aperiatur campus, si quis velit ire per singula, & disputare, Vtrum sit, fuerit, esse possit, vel actio vel homo adeo, qui placeat omnibus, quem vniuersi probent? Vtrum bona quaedam placere vel omnibus vel plerisque possint, & quae sint illa? Qui sint sapientes? & inter sapientes quis principatum teneat? De quibus omnibus quaerere facilius est, quam respondere quod omnibus placeat, aut plerisque certe, aut melioribus, aut denique meliorum optimis: sic tamen, vt si sumus philosophi, digni hoc nomine, hoc est sapientiae amici quidam & fautores, negare non debeamus, illam esse veram gloriam, quae sit in vera sententia hominum honestorum, & cum auctoritate viuentium, de nostra virtute. Sed hac de re alias. Modo alium locum consideremus, qui cum hac disputatione coniunctus est. Gloria inter Graecos maxima fuit, victorem Olympiae citari, vel coronari ludis & sacris certaminibus, quae in Isthmo, quae Pythone, quae Nemeae celebrabantur. Haec vero gloria tribuebatur solis corporis exercitati viribus; coronabatur, qui decurrendo vel suis pedibus vel in equo, vel iunctis equis, qui luctando, iaculando, superasset ceteros, denique qui vocis exultae viribus praestaret. Quaerit nec immerito Aristoteles *, & hoc problema ponit,

Quare primi ludorum auctores corporum certamini praemia posuerint, sapientiae non item? Tria respondet, dubie omnia, vt solet, vt ipsa problematis ratio appellatioque suadebat, de quibus breuiter videamus. Primum illud, quod de corporis motibus atque viribus iudicare fere omnes possunt, etiam qui viribus & arte destituuntur: de sapientia iudicare nisi sapiens non potest. Nempe quis alterum deiecerit, quis prior peruenerit ad metam, e. i. g. a. videre cuiusque est modo non caeci: sed quis de diuinis humanisque rebus disputarit sapientius, istuc videre non expeditum est, & quod addit Aristoteles, qui hoc videre possunt, illi certare ipsi, praemium ipsi reportare malent, quam iudicare de aliis. Deinde nec illud non acute vidit idem, homines patientius vinci, & minus aegre ferre aduersa iudicia, vbi de

*** Cognatum & simile huic definitioni est illud, quod εὐδοξίαν, i. bonam famam ita finit Rhet. I, 5. εὐδοξία ἐστὶ τὸ ὑπὸ πάντων σπεδᾶσθαι ὑπολαμβάνεσθαι, ἢ τοιοῦτό τι ἔχειν, ἃ πάντες ἐφίενται, ἢ οἱ πολλοὶ, ἢ οἱ ἀγαθοί.

* Problem. 30. II.

de viribus atque agilitate corporum sermo est, iniquissime autem ferre aliorum de ingenio, de virtute, de sapientia sua arbitria **: itaque seditiones & mala e tali certamine, talibus ex praemiis, oritura plurima. Tertia ratio Stagiritae, speciosa sane & magnifica, haec est, quod, cum praemium certaminis debeat ipso certamine esse potius & optabilius, nullum satis dignum virtute & sapientia praemium inueniri possit, nedum praestantius, quum ipsa sapientia sit rerum omnium optimum, cum ipsa sibi virtus eadem praemium sit. Non ferunt huius descriptionis angustiae ampliorem disputationem eorum, quae forte dici contra Aristotelis rationes possint. Breuiter illud modo indicamus, non valuisse illas in vniuersum, ne apud Graecos quidem Aristotele maiores: cum vel Aristophanis integra Ranarum fabula, & loci plures, satis indicent, certatum certe de sapientiae scenicae praemiis esse apud Graecos. Porro noti sunt multi apud iuniores illos Graecos, multi apud Romanos agones, ludi, certamina, in quibus de sapientia certatum nouimus, quo nomine eruditionem philosophorum, oratorum, poetarum * contineri constat? Si de veri nominis sapientia sermo est Philosopho, quod ex tertia illa ratione colligas, omisit eam, quae forte omnium validissima est. An putatis, CIVES, aut quicumque haec legentes nostis iidem paullo propius Socratem, illum vnquam in certamen sapientiae descensurum fuisse? illum hominem, qui Philosophum requirentibus alios ostenderet? qui quidquam scire se negaret? An quisquam vere sapiens

non idem longe erit modestior, quam vt tale certamen certare velit? Nonne prout quisque est sapientissimus, ita facillime aliis phaleras & titulos & ornamenta sapientiae concedit. Sed satis profusum est. Inuitamus vos, CIVES, FACTORES, conditionis omnis atque ordinis praestantissimi, ad anniuersaria nostrae Academiae sacra die craftini, qui erit

XVII Septembris, ab hora inde IX, in aede Academica

celebranda, inter quae non quidem certaminum & ludorum, sed tamen *erudite sapientiae* praemia apud nos, vt solet, distribu-

- ** Meminerimus sententiae, quae vehementer adeo placuit Ciceroni, vt aliquoties eam posuerit, neminem esse poetam tam malum, quin sibi videatur optimus. Et fuit ipse suo iudicio Poeta Tullius.
- Iucunditatis cuiusdam causa vnum apponimus locum Suet. Calig. 20 de Lugdunensibus illis ludis. *Certamen quoque Graecae Latinaeque facundiae, quo certamine ferunt victoribus praemia victos contulisse, eorundem & laudes componere coactos: hos autem, qui maxime displicissent, scripta sua spongia linguae delere iussor, nisi ferulis obiurgari, aut flumine proximo mergi, malissent.* Itaque merito expalluit Lugdunensem Rhetor dicturus ad aram, quod est Iuuenal. 1, 44.

buentur: quorum iudices & brabentae sunt non quales metuit Aristoteles, sed aequissimi, sed gaudentes ea, quae ipsi meruerunt olim, iam dignis tribuere; praemia, quae non rixas pariunt vel contentiones, sed amoris & beniuolentiae mutuae vinculis huic literariae Vniuersitati eruditos homines adiungunt; praemia, qualia ipsa sibi virtus velit tribui, quae campum dominis suis aperiant earum artium exercendarum pariter ac propagandarum, propter quas condita vndeicesimo, inaugurata sexto decimo ab hinc anno est haec Academia. Ad hunc natalem Academiae diem, pie celebrandum concurrite, CIVES, FAVTORESQUE, fauete praemiis, quae tribuentur, in primis vero caste nobiscum Statori ac Seruatori Deo supplicate, pro salute Augustissimi REGIS, Conditoris nostri, & Rectoris suae Academiae Magnificentissimi, pro incolumitate & felicibus incrementis Serenissimi WALLIAE PRINCIPIS, totiusque DOMVS REGIAE, pro felicitate amicorum Regis, & in his Curatoris nostri MUNCHHVSII, pro statu & felicibus auctibus Academiae, & vrbis placido illum foventis sinu. Sic vos Deus, sic per vos familias patriasque vestras, secundet, prosperet, beet. P. P. a. d. XVI Septemb. cl. l. ccliii.

